

HỘI NGHỊ THƯỢNG ĐỈNH APEC 2012

PGS. TS. Nguyễn An Hà

Viện Nghiên cứu Châu Âu

1. Quá trình phát triển của APEC

Tháng 1 năm 1989, tại Seoul, Hàn Quốc, Thủ tướng Bob Hawke (Australia) đã nêu ý tưởng về việc thành lập một Diễn đàn Tư vấn kinh tế cấp Bộ trưởng ở Châu Á - Thái Bình Dương với mục đích phối hợp hoạt động của các chính phủ nhằm đẩy mạnh phát triển kinh tế ở khu vực và hỗ trợ hệ thống thương mại đa phương. Nhật Bản, Malaysia, Hàn Quốc, Thái Lan, Philippin, Singapore, Brunei, Indonesia, Newzealand, Canada và Mỹ đã ủng hộ sáng kiến này. Tháng 11 năm 1989, các Bộ trưởng Ngoại giao và Kinh tế của các nước nói trên đã họp tại Canberra (Australia), quyết định chính thức thành lập Diễn đàn Hợp tác kinh tế Châu Á – Thái Bình Dương (APEC).

Năm 1994, tại Bogor (Indonesia) các lãnh đạo APEC đã ủng hộ một tầm nhìn đầy tham vọng là thực hiện thương mại mở cửa và tự do bắt đầu từ năm 2010 đối với các thành viên đã công nghiệp hóa và từ năm 2020 với các thành viên đang phát triển.

Trải qua hơn 20 năm phát triển đến nay, APEC đã có 21 nền kinh tế thành viên với khoảng 2,5 tỷ dân, chiếm khoảng 40% dân

số thế giới, với GDP 19.000 tỷ USD - chiếm khoảng 57% GDP của thế giới và khoảng 48% thương mại toàn cầu¹. APEC bao gồm cả hai khu vực kinh tế mạnh và năng động nhất thế giới: khu vực Đông Á và khu vực Bắc Mỹ (gồm Mỹ, Canada và Mêhico) với những nét đặc thù và vô cùng đa dạng về chính trị, xã hội, kinh tế và văn hóa. Tăng trưởng thương mại hàng hóa nội Khối đã tăng gấp 5 lần, đạt 8,44 nghìn tỷ USD vào năm 2007, với mức tăng trung bình 8,5%/năm, trong khi mức tăng trung bình của thế giới là 7,6%/năm. Trong đó 67% tổng kim ngạch trao đổi của các thành viên APEC được thực hiện trong khu vực. Con số này có thể so sánh với Liên minh Châu Âu (EU), nơi 66,7% xuất khẩu và 63,4% nhập khẩu được thực hiện giữa các thành viên EU với nhau. Trong khi đó, giữa các nền kinh tế trong Khu vực Tự do Thương mại Bắc Mỹ (NAFTA), chỉ 51,3% xuất khẩu và 34,1% nhập khẩu được thực hiện giữa các thành viên.

Những thành quả của APEC sau 20 năm

---

¹<http://www.bloomberg.com/news/print/2012-09-09/apec-leaders-pledge-move-toward-more-exchange-rate-flexibility.html>

tồn tại và phát triển chứng tỏ quá trình hội nhập khu vực đang diễn ra mạnh mẽ và đầy triển vọng. APEC hiện đang dần chuyển mình thành một khu vực thương mại tự do².

2. Bối cảnh, diễn biến và những kết quả của Hội nghị

Ngày 8/9/2012, tại thành phố cảng Vladivostok, Liên bang Nga, Hội nghị lần thứ 20 của các nhà lãnh đạo APEC đã chính thức khai mạc trọng thể. Hội nghị thượng đỉnh diễn ra trong bối cảnh nền kinh tế thế giới phục hồi khá mong manh, cuộc khủng hoảng nợ công tại châu Âu đe dọa cuốn thế giới vào một vòng xoáy suy thoái mới. Mới đây, Ngân hàng Thế giới dự đoán kinh tế toàn cầu sẽ chỉ tăng trưởng ở mức 2,5% trong năm 2012 và khoảng 3% vào năm 2013 (trong đó các nền kinh tế mới nổi tăng trưởng khoảng 5,3% năm 2012)³. WB cũng cảnh báo các nước đang phát triển chuẩn bị đối phó với sự bất ổn của thị trường bằng cách cắt giảm thâm hụt ngân sách và các khoản nợ ngắn hạn.

Trong khi đó, theo Ủy ban Hợp tác Kinh tế Thái Bình Dương, sự tăng trưởng trong khu vực Châu Á-Thái Bình Dương năm nay được dự kiến sẽ tiếp tục tăng nhẹ, đạt 3,7% so với mức 3,5% của năm ngoái.

Trong bối cảnh như vậy, Hội nghị thượng đỉnh APEC lần này thu hút được sự quan tâm đặc biệt là do:

Một là: Tiếp theo những tác động tiêu cực tới tăng trưởng và thương mại toàn cầu trong hai năm 2010-2011, sang năm 2012, cuộc khủng hoảng tài chính và suy thoái kinh tế toàn cầu đã đẩy EU lún sâu vào khủng hoảng nợ công, cùng với những xáo động chính trị ở Bắc Phi, Trung Đông làm cho hoạt động thương mại đầu tư toàn cầu càng trở nên bất ổn. Khu vực APEC được xem như động lực quan trọng nhất trong giai đoạn phục hồi của nền kinh tế toàn cầu.

Hai là: Liên bang Nga, nước chủ nhà và là nước cuối cùng trong nhóm G20 chính thức trở thành thành viên thứ 156 của WTO ngày 22/8/2012.

Ba là: Sự quan tâm của Trung Quốc và các nước Đông Nam Á về “một nền thương mại đa ngoại tệ” mà trong năm 2012 này đồng Yuan cũng được xem như sự lựa chọn thay thế cho hai đồng tiền USD và EURO trong điều kiện thị trường tài chính toàn cầu bất ổn.

Và cuối cùng là: Những biến động trong các năm 2010-2012 trên thị trường năng lượng thế giới và việc xác định vị thế của Nga trên thị trường này⁴.

² Quốc Thái, *APEC 20 năm qua: Tham vọng lớn, thách thức nhiều*.

³ World Bank. 2012. *Global Economic Prospect: Maintaining Progress Amid Turmoil*, June 2012.

⁴ Báo Kommersant, ngày 10/9/2012.

Ngay trong ngày làm việc đầu tiên, các nhà lãnh đạo APEC đã bày tỏ những lo ngại trong hoạt động thương mại và sự bất ổn của thị trường tài chính đang gây ra những tác động tiêu cực đối với tốc độ tăng trưởng kinh tế thế giới, ảnh hưởng của những vấn đề về nợ và thâm hụt ngân sách công tại một số quốc gia phát triển đối với sự phục hồi kinh tế toàn cầu.

Tại phiên họp thứ nhất về liên kết kinh tế khu vực, các nhà lãnh đạo khẳng định quyết tâm cùng nỗ lực tiếp tục thực hiện các Mục tiêu Bogor, chiến lược tăng trưởng mới của APEC, đồng thời ủng hộ các quyết định của Hội nghị Thượng đỉnh G-20 vừa diễn ra tại Los Cabos (Mexico) nhằm phục hồi kinh tế mạnh mẽ, bền vững và cân bằng.

Bên cạnh đó, các vấn đề về an ninh lương thực và thảm họa thiên tai cũng được các nước đặc biệt quan tâm. Trước khi Hội nghị Cấp cao diễn ra, Bộ trưởng Thương mại và Ngoại giao của các nền kinh tế APEC đã tham dự cuộc họp cấp bộ trưởng kéo dài trong 2 ngày (5-6/9/2012) tại Vladivostok. Trong phiên họp, một số nhà lãnh đạo tham gia cho rằng: Vấn đề chủ chốt để đảm bảo an ninh lương thực là thúc đẩy sản xuất nông nghiệp, duy trì sự ổn định của các khu trồng trọt và gia tăng sản lượng; Các nước không nên áp dụng các biện pháp bảo hộ thương mại mới, nhằm đảm bảo nguồn cung lương thực ổn định cho thị trường thế giới, vào thời

điểm lương thực tăng giá như hiện nay; Kêu gọi các thành viên APEC mở rộng đầu tư cho nông nghiệp, xóa bỏ những rào cản đối với hoạt động đầu tư, cải thiện môi trường đầu tư. Cùng với đó, các bộ trưởng cũng thảo luận về biện pháp đối phó với những tình huống khẩn cấp. Tại Hội nghị, Ngoại trưởng Nhật Bản Koichiro Gemba đã chia sẻ với các quốc gia khác về những kinh nghiệm và bài học rút ra từ thảm họa kép động đất và sóng thần xảy ra hồi tháng 3/2011 tại nước này⁵.

Có thể nói, chủ đề quan trọng nhất được thảo luận tại Hội nghị lần này là *tự do hóa thương mại và các nguồn đầu tư để kích thích tăng trưởng kinh tế*. Để thúc đẩy tự do hoá và thuận lợi hoá thương mại, đầu tư và hợp tác trong các vấn đề thương mại và đầu tư “thế hệ mới”, các nhà lãnh đạo đã thông qua nhiều biện pháp cụ thể, đáng chú ý là danh mục chung của APEC về hàng hóa môi trường giảm thuế xuống dưới 5% vào năm 2015, cải thiện 10% chất lượng chuỗi cung ứng khu vực vào năm 2015 và chương trình mẫu APEC về minh bạch hóa trong các hiệp định thương mại tự do song phương và khu vực (FTA/RTA). Với việc Liên bang Nga chính thức gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) trong tháng 8 năm 2012 cho đến Hội nghị lần này, tất cả các nền kinh tế APEC là thành viên WTO. Hội nghị khẳng định lại sự ủng hộ đối với hệ thống thương

⁵<http://www.mofa.gov.vn/vi/nr091019080134/nr091019083649/ns120910080403>

mại đa phương, chống chủ nghĩa bảo hộ và hướng tới kết thúc thành công Vòng đàm phán Doha.

Tại Hội nghị lần này, các nhà lãnh đạo đã thông qua Tuyên bố Chung cùng 5 văn kiện kèm theo về: tăng trưởng sáng tạo, an ninh năng lượng, tự do hóa thương mại hàng hóa môi trường, hợp tác giáo dục, chống tham nhũng và minh bạch hóa. Tuyên bố Chung và các văn kiện này khẳng định quyết tâm mạnh mẽ của các nhà lãnh đạo APEC cam kết thúc đẩy liên kết kinh tế khu vực, nâng cao vị thế quốc tế của Diễn đàn. Những kết quả quan trọng của Hội nghị Thượng đỉnh lần này là:

Trước hết: Các nhà lãnh đạo APEC đã khẳng định quyết tâm chung phục hồi kinh tế thông qua triển khai Chiến lược Tăng trưởng của APEC đã được họ thông qua năm 2010 tại Nhật Bản. Hội nghị nhất trí APEC cần chuyển mạnh sang mô hình tăng trưởng xanh và bền vững, ủng hộ hơn nữa hệ thống thương mại đa phương. Hội nghị đã thông qua các biện pháp đẩy mạnh tự do hóa và thuận lợi hóa thương mại khu vực, trong đó có Danh mục chung của APEC về Hàng hóa môi trường. Hội nghị đề cao hợp tác trong các vấn đề thương mại và đầu tư thế hệ mới, thiết lập chuỗi cung ứng đáng tin cậy, tăng trưởng sáng tạo, hướng tới hình thành Khu vực Thương mại tự do Châu Á - Thái Bình Dương.

Hai là: Các nhà lãnh đạo đã thỏa thuận tăng cường ứng phó với các thách thức an ninh phi truyền thống, trong khi tiếp tục coi trọng hợp tác ứng phó với biến đổi khí hậu, thiên tai, bảo đảm an ninh năng lượng. Hội nghị còn nhấn mạnh nhu cầu gia tăng hợp tác bảo đảm an ninh lương thực, nhất là tăng sản lượng và năng suất sản xuất lương thực, an toàn và chất lượng thực phẩm, quản lý bền vững hệ sinh thái biển. Tại Hội nghị Thượng đỉnh doanh nghiệp APEC, các nhà lãnh đạo và hơn 700 đại diện các tập đoàn hàng đầu khu vực đã thảo luận sâu sắc về các thách thức cũng như cơ hội đang đặt ra đối với phát triển bền vững, trong đó lần đầu tiên nhấn mạnh nhu cầu bảo vệ nguồn nước và coi đây là nguồn tài nguyên chiến lược toàn cầu mới.

Ba là: Hội nghị nhất trí cùng nỗ lực nâng cao vị thế của APEC ở khu vực và trên trường quốc tế. Hội nghị đánh giá cao việc Liên bang Nga lần đầu tiên đăng cai và tổ chức thành công các hoạt động APEC trong năm 2012 với nhiều đề xuất, sáng kiến, thể hiện rõ vai trò ngày càng quan trọng của nước Nga ở khu vực. Hội nghị hoan nghênh việc Indonesia, Trung Quốc, Philippin và Peru đăng cai các Hội nghị Cấp cao đến năm 2016.

Bên cạnh đó, Hội nghị Bộ trưởng Kinh tế lần thứ 8 của các thành viên đàm phán Hiệp định Đối tác kinh tế xuyên Thái Bình

Dương (TPP) đã đưa ra “Tuyên bố của các nhà lãnh đạo Hiệp định TPP” hoan nghênh Canada và Mêhicô tham gia đàm phán, và khẳng định quyết tâm thúc đẩy đàm phán, đáp ứng quan tâm, lợi ích của các thành viên, góp phần đẩy mạnh liên kết kinh tế khu vực⁶.

Các nhà lãnh đạo của nền kinh tế Hợp tác Kinh tế Châu Á-Thái Bình Dương cũng đã cam kết hỗ trợ tăng trưởng, thúc đẩy sự ổn định tài chính và khôi phục lòng tin trong khu vực trước nguy cơ tiếp tục đối mặt với tình trạng sụt giảm kinh tế toàn cầu.

Nói về kết quả của Hội nghị, Tổng thống Nga V. Putin tuyên bố: “*Các nhiệm vụ đề ra cho Hội nghị thượng đỉnh lần này đã được hoàn thành*”⁷. Theo đánh giá của Bộ trưởng Ngoại giao Việt Nam Phạm Bình Minh, Hội nghị đã đạt được nhiều kết quả và thỏa thuận then chốt, tạo xung lực mới cho hợp tác, liên kết khu vực.

3. Đóng góp của Liên bang Nga, Việt Nam và một số thành viên chủ chốt tại Hội nghị Thượng đỉnh APEC lần này

Đóng góp của nước chủ nhà Liên bang Nga

Trước thềm Hội nghị, Tổng thống Nga V. Putin khẳng định: “*Nước Nga là bộ phận không thể tách rời của Châu Á – Thái Bình*

Dương. Hội nhập đầy đủ vào khu vực này được coi như là bước đệm quan trọng cho một tương lai thành công của nước Nga, cho sự phát triển của khu vực Viễn Đông và vùng Sibiri”⁸. Ngoại trưởng Mỹ Hilary Clinton cũng từng thừa nhận về vai trò của Nga ở khu vực: “*Chúng tôi không hoài nghi về việc Nga có vai trò quan trọng ở châu Á. Chúng tôi vui mừng vì điều này... Mỹ muốn đẩy mạnh hợp tác kinh tế với Nga ở châu Á và ở vùng Viễn Đông.*”⁹

Kể từ khi gia nhập năm 1998, Nga đã gia tăng tham dự vào các hoạt động của tổ chức này. Hội nghị APEC năm 2004 tại Santiago, Nga là một trong những thành viên khởi xướng cơ chế hợp tác trong lĩnh vực ứng phó với những tình huống khẩn cấp trong khuôn khổ APEC. Tại Hội nghị APEC 2008 ở Lima, Nga đã thông báo ý định “*thúc đẩy xây dựng một hệ thống cung cấp năng lượng trong khu vực Châu Á – Thái Bình Dương (CA-TBD), cho phép người tiêu dùng đa dạng hoá nguồn nhập khẩu, bảo đảm nguồn cung cấp đáng tin cậy và không bị gián đoạn*”.

Tuy nhiên, Nga cũng nhận thấy quan hệ thương mại Nga - APEC vẫn chưa nhiều: Nga chỉ chiếm 1% cán cân ngoại thương của APEC, trong khi APEC lại chiếm đến 15%

⁶ <http://baodientu.chinhphu.vn/Home/Dau-an-Viet-Nam-tai-APEC-20/20129/148310.vgp>

⁷ <http://www.kremlin.ru/transcripts/16432>

⁸ <http://www.ria.ru/economy/20120905/743905430.htm>

⁹ <http://www.golos-ameriki.ru/content/ates-russia-usa/1504871.html>

cán cân ngoại thương của Nga. Trong quan hệ kinh tế, Nga đóng vai trò chủ yếu là nhà cung cấp nguyên liệu, mặc dù Nga đặc biệt quan tâm đến các sản phẩm công nghệ cao nhưng sự hiện diện của các nhà sản xuất sản phẩm công nghệ cao của Nga tại đây còn rất hạn chế.

Là chủ nhà tổ chức Hội nghị cấp cao APEC lần này, Nga theo dõi chặt chẽ các sáng kiến hội nhập được thảo luận gần đây trong khu vực CA-TBD. Nga quan tâm sâu sắc là cơ cấu châu Á nào đối với Nga sẽ là phù hợp nhất để hội nhập một cách tích cực vào nền kinh tế khu vực này.

Tại Hội nghị các Bộ trưởng Ngoại giao và Kinh tế APEC, Nga đã chuyển cho các đối tác xem xét khoảng 100 đề xuất và dự thảo sáng kiến. Gần một nửa sáng kiến của Nga đã nhận được sự ủng hộ của các cơ quan công tác chuyên ngành, các cuộc họp bộ trưởng và đã được thông qua để thực hiện. Đặc biệt, đại biểu các nước đã tán thành đề xuất của Nga tập trung sự chú ý của APEC tới nội dung đảm bảo tính minh bạch khi ký kết các hiệp định về tự do thương mại (AFT) như một chủ đề cấp bách nhất trong số những chủ đề không được đưa vào chương trình nghị sự của WTO.

Trong bài phát biểu chào mừng, Tổng thống Liên bang Nga V.Putin nhấn mạnh: Hội nghị năm nay với chủ đề “*Liên kết để tăng trưởng, sáng tạo để thịnh vượng*” có ý

nghĩa quan trọng, là cơ hội để các nhà lãnh đạo APEC cùng trao đổi về những biện pháp tăng cường hợp tác trong bối cảnh kinh tế thế giới và ở khu vực Châu Á - Thái Bình Dương phục hồi chậm lại và tiềm ẩn nhiều rủi ro. Tổng thống V. Putin khẳng định, đẩy mạnh tự do hóa thương mại và đầu tư, liên kết kinh tế khu vực và sáng tạo là động lực của tăng trưởng bền vững, cân bằng, góp phần duy trì vai trò đầu tàu của Châu Á - Thái Bình Dương trong tiến trình phục hồi kinh tế toàn cầu. Tổng thống V. Putin bày tỏ muốn mở rộng cánh cửa hợp tác với khu vực Châu Á - Thái Bình Dương, đồng thời tạo cơ hội để Châu Á - Thái Bình Dương tiến vào lục địa châu Âu thông qua Nga, thông qua cơ chế Liên minh thuế quan Nga – Belarus – Kazakhstan và Không gian kinh tế thống nhất, đưa Nga trở thành cầu nối hai châu lục Á – Âu¹⁰.

Đóng góp của Việt Nam

Việt Nam luôn là một thành viên tích cực, năng động và có trách nhiệm của Diễn đàn, chủ động thúc đẩy hợp tác APEC trên các lĩnh vực kinh tế, thương mại và các hợp tác khác. Đồng thời với việc tham gia, đóng góp tích cực tại các Hội nghị Cấp cao và Hội nghị Bộ trưởng hàng năm, Việt Nam tổ chức thành công: APEC năm 2006, đặc biệt là Hội nghị Cấp cao 14 tại Hà Nội (11-2006), Hội nghị Bộ trưởng Ngoại giao-Kinh tế 18 (11-

¹⁰ <http://www.kremlin.ru/transcripts/16432>

2006), Hội nghị thượng đỉnh Doanh nghiệp APEC, 6 Hội nghị Bộ trưởng chuyên ngành (thương mại, doanh nghiệp vừa và nhỏ, tài chính, du lịch, tài chính và ngân hàng, phát triển bền vững); 3 Hội nghị các Quan chức cao cấp (SOM) và hàng trăm cuộc họp nhóm công tác chuyên ngành.

Việt Nam đã chủ động, tích cực đóng góp cho hoạt động của các nhóm công tác, xây dựng các chiến lược và kế hoạch hành động của APEC trong tất cả các lĩnh vực, thực hiện nghiêm túc các cam kết của APEC, chủ động đề xuất nhiều sáng kiến mới, đảm nhận vị trí Phó chủ tịch Nhóm công tác Y tế kỳ 2009-2010. Việt Nam đã đăng cai tổ chức thành công hơn 70 sáng kiến và hoạt động trên hầu hết các lĩnh vực thương mại, đầu tư, hợp tác kỹ thuật, y tế, đối phó với tình trạng khẩn cấp, chống chủ nghĩa khủng bố...

Việt Nam tham gia APEC 2012 có nhiều nét mới với mối quan hệ đối tác chiến lược toàn diện giữa Việt Nam và Liên bang Nga tiếp tục được đẩy mạnh. Quan hệ đối tác chiến lược toàn diện với Liên bang Nga được nâng tầm trong chuyến thăm chính thức Liên bang Nga của Chủ tịch nước tháng 7 vừa qua, đã được cụ thể hóa với việc ký kết Biên bản Hoàn tất nghiên cứu tác động để có thể khởi động đàm phán Hiệp định Thương mại tự do Việt Nam - Liên minh Thuế quan Nga – Bêlarút – Cadăctan vào quý I năm 2013.

Đoàn đại biểu Cấp cao Việt Nam do

Chủ tịch nước Trương Tấn Sang dẫn đầu đã tham gia tích cực các hoạt động, phối hợp chặt chẽ với nước chủ nhà Liên bang Nga và các nền kinh tế thành viên, đóng góp vào thành công của Hội nghị APEC 2012. Chủ tịch nước Trương Tấn Sang đã có bài phát biểu quan trọng tại phiên thảo luận của Hội nghị về “*An ninh lương thực và tăng trưởng sáng tạo*”. Là dân tộc gắn liền với nền văn minh lúa nước và hiện là một trong những quốc gia cung cấp lương thực chủ yếu trên thế giới, Việt Nam đã chia sẻ kinh nghiệm ứng phó với các thách thức toàn cầu liên quan đến an ninh lương thực và bảo vệ nguồn nước. Việt Nam đề xuất phát triển nông nghiệp, an ninh lương thực cần được coi là một nội hàm quan trọng của công cuộc đổi mới và chiến lược phát triển quốc gia. Hội nghị chia sẻ đề xuất của Việt Nam về sự cần thiết phải có cách tiếp cận đa ngành, tổng thể gắn kết chặt chẽ an ninh lương thực với nỗ lực thực hiện các Mục tiêu Thiên niên kỷ, ứng phó với biến đổi khí hậu, khai thác, sử dụng và quản lý bền vững các nguồn tài nguyên, trong đó có nguồn nước, đại dương và các tài nguyên biển. Các thành viên đánh giá cao vai trò, đóng góp quan trọng của Việt Nam trong việc tăng cường bảo đảm an ninh lương thực và nguồn tài nguyên nước trong các khuôn khổ hợp tác khu vực và quốc tế.

Việt Nam cũng đề xuất nhiều biện pháp tăng cường liên kết kinh tế khu vực, chuỗi cung ứng đáng tin cậy và thúc đẩy tăng

trường sáng tạo, trong đó coi trọng hợp tác ứng phó với thiên tai, an toàn và an ninh hàng hải, cứu hộ, cứu nạn trên biển. Việt Nam đề nghị APEC đẩy mạnh hơn phối hợp việc với các cơ chế liên kết khác ở khu vực, hỗ trợ hợp tác tiểu vùng và kết nối của ASEAN.

Hội nghị đánh giá cao và ủng hộ Việt Nam dự kiến đăng cai Hội nghị Cấp cao APEC vào năm 2017, hướng tới kỷ niệm 20 năm Việt Nam tham gia Diễn đàn và đánh dấu kỳ Hội nghị Cấp cao lần thứ 25 của APEC.

Đóng góp của Mỹ

Ngoại trưởng Hilary Clinton dẫn đầu đoàn đại biểu Mỹ tham dự APEC 20 tại Vladivostok. Trong ngày khai mạc, Ngoại trưởng Clinton tuyên bố Mỹ sẵn sàng là đối tác mang tính xây dựng của các nước Châu Á – Thái Bình Dương vì sự ổn định, thịnh vượng cho khu vực này. Bên cạnh việc nhận định rằng hợp tác kinh tế giữa Mỹ và khu vực Châu Á – Thái Bình Dương đã tăng gần 45% trong giai đoạn 2009-2011, và sự hợp tác này đầy triển vọng, có thể tiến xa hơn, Ngoại trưởng Mỹ còn nhấn mạnh: *“Hoa Kỳ là một cường quốc Thái Bình Dương có sức mạnh ngoại giao, quân sự và kinh tế. Sự phụ thuộc lẫn nhau ngày càng tăng giữa chúng ta khiến cho tôi tin rằng lịch sử của thế kỷ 21*

*sẽ được viết ở châu Á”*¹¹. Theo Ngoại trưởng Clinton, các nước thành viên APEC cần chủ trương giảm thiểu các rào cản để thúc đẩy kinh tế, loại bỏ những chính sách bảo hộ mậu dịch cản trở tự do thương mại. Trong bài phát biểu, Ngoại trưởng cũng liệt kê các lĩnh vực hợp tác giữa Mỹ với các nước trong khu vực, ghi nhận nhiều thành tích và bày tỏ hy vọng rằng khu vực Châu Á-Thái Bình Dương sẽ phát triển hòa bình và thịnh vượng.

Tuy nhiên, Mỹ cũng cho rằng việc một số thành viên APEC, trong đó có Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc và các nước Đông Nam Á căng thẳng với nhau vì tranh chấp lãnh thổ sẽ là rào cản cho quá trình tìm kiếm sự ổn định và thịnh vượng ở khu vực. Ngoại trưởng Mỹ hối thúc các nước APEC hợp tác về Luật Biển để giải quyết tranh chấp lãnh hải trong khu vực đang ngày càng căng thẳng trong vài năm qua. Thời gian qua, chính quyền Obama đã tăng cường hiện diện quân sự ở khu vực Châu Á – Thái Bình Dương trong kế hoạch chuyển trọng tâm chiến lược sang khu vực này.

Trong chuyến đi lần này, Ngoại trưởng Mỹ đã có cuộc hội đàm với Ngoại trưởng Nga Sergei Lavrov. Hai bên tiến hành ký kết nhiều văn kiện quan trọng, trong đó có Tuyên bố Chung về tăng cường quan hệ Nga-Mỹ, hợp tác liên khu vực và một tuyên

¹¹ <http://www.golos-ameriki.ru/content/apec/1504139.html>

bỏ về hợp tác trong eo biển Bering. Hai bên còn tiến hành thảo luận các vấn đề hợp tác kinh tế sau khi Nga đã chính thức trở thành thành viên của WTO. Một chủ đề quan trọng khác cũng được lãnh đạo hai nước đề cập tới, đó là vấn đề của Syria, về chương trình hạt nhân của Iran và Bắc Triều Tiên.

Đóng góp của Trung Quốc

Trung Quốc tham dự APEC lần này với sự dẫn đầu của Chủ tịch Hồ Cẩm Đào. Phát biểu tại cuộc họp không chính thức thứ 20 của các nhà lãnh đạo APEC tại thành phố Vladivostok của Nga, Chủ tịch Hồ Cẩm Đào kêu gọi các nền kinh tế thành viên nỗ lực để đảm bảo một sự phát triển kinh tế năng động, tiến bộ và cân bằng trong khu vực Châu Á - Thái Bình Dương. Chủ tịch Trung Quốc Hồ Cẩm Đào đưa ra đề nghị ba điểm: *Đầu tiên*, đẩy mạnh cải cách, tạo động lực thúc đẩy, theo đó các thành viên APEC cần tập trung vào việc cải cách các hệ thống tài chính, thúc đẩy sự chuyển đổi mô hình phát triển kinh tế. *Thứ hai*, mở rộng hợp tác, Trung Quốc kêu gọi phân đổi chủ nghĩa bảo hộ dưới mọi hình thức, cần tạo ra một môi trường thương mại quốc tế mở, tự do và công bằng thực hiện chính sách mở trong hợp tác khu vực, sử dụng các cơ chế hiện có để tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình hội nhập kinh tế ở khu vực. *Thứ ba*, cùng nhau để phát triển. Theo Chủ tịch Trung Quốc, các thành viên APEC cần xây dựng một mối quan hệ đối tác

kiểu mới bình đẳng hơn, hướng đến phát triển toàn cầu, tận dụng các tiềm năng kinh tế của các thị trường mới nổi và các nước đang phát triển, và tạo ra một môi trường thuận lợi cho toàn cầu hóa kinh tế và hội nhập kinh tế khu vực¹².

Trung Quốc được coi là động lực quan trọng cho sự tăng trưởng trong khu vực Châu Á-Thái Bình Dương. Hiện tại, Trung Quốc đã ký kết 10 Hiệp định thương mại tự do (FTA) với một số nước trong Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á, Pakistan và Peru. Thứ trưởng Bộ Thương mại Trung Quốc tuyên bố rằng, Trung Quốc sẽ tích cực thúc đẩy các chiến lược FTA để thúc đẩy sự hội nhập của các nền kinh tế Châu Á-Thái Bình Dương.

Trong thời gian tham dự APEC, Chủ tịch Trung Quốc cũng có cuộc tiếp xúc với Tổng thống Nga. Hai bên đề ra kế hoạch tăng giá trị thương mại lên đến 100 tỷ USD vào năm 2015 và kỳ vọng thương mại song phương sẽ bước vào giai đoạn tăng trưởng nhanh¹³.

¹² <http://russian.people.com.cn/31519/7943815.html>

¹³ China daily, ngày 7/9/2012